

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle kuntarakennelain muuttamisesta

Kunnanhallitus 14.09.2020 § 189
1146/03.00.00/2020

Perustelut

Esityksessä ehdotetaan kuntarakennelain (1698/2009) muuttamista. Lakiin lisättäisiin kuntien yhdistymisen harkinnanvaraista taloudellista tukea koskevat säännökset sekä säännökset yhdistymisestä johtuvien valtionosuuden menetysten korvaamisesta. Taloudellisen tuen määrä olisi valtioneuvoston harkinnassa.

Kuntarakennelakiin ehdotettavien muutosten taustalla on pääministeri Marinin hallitusohjelmaan kirjattu tavoite, jonka mukaan kuntia kannustetaan kuntarakenteen vapaaehtoiseen tiivistämiseen taloudellisia esteitä poistamalla. Hallitusohjelman kirjauksen pohjalta kuntarakennelakiin ollaan ehdottamassa sääntelyä, jonka nojalla vapaaehtoisesti yhdistyvän kahden tai useamman kunnan muodostamalle uudelle kunnalle voitaisiin myöntää harkinnanvaraista yhdistymisavustusta. Lisäksi uudelle kunnalle voitaisiin myöntää korvausta mahdollisesta valtionosuuksien vähenemisestä.

Esityksen tavoitteena on poistaa kuntien vapaaehtoisten yhdistymisten taloudellisia esteitä ja kannustaa kunnallisen kansanvallan lähtökohtiin perustuen elinvoimaisen, toimintakykyisen ja eheän kuntarakenteen muodostamiseen, jossa kunnilla on vahva rakenteellinen ja taloudellinen perusta ja sitä kautta edellytykset itsehallintoon ja kunnallisten tehtävien hoitoon.

Tavoitteena on, että lakiesitys annettaisiin eduskunnalle syksyllä 2020 ja laki tulisi voimaan 2021. Tällöin tukea voitaisiin myöntää vuoden 2022 alusta voimaan tuleviin kuntien yhdistymisiin. Yhdistymisavustukseen varattavasta määrärahasta päätettäisiin vuonna 2022 talousarvion yhteydessä. Lähtökohtana olisi 10 miljoonan euron määräraha vuodelle 2022.

Esityksen keskeisenä vaikutuksena on, että yhdistämisavustuksen yhteismäärää vastaava euromäärä vähennettäisiin kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain mukaisesta valtionosuudesta. Esityksen mukaan valtionosuuden vähennys olisi asukasta kohden kaikissa kunnissa yhtä suuri eli 1,82 euroa.

Valtionosuuden vähenemisen korvaus ei vaikuttaisi peruspalvelujen valtionosuuteen varattavaan määrärahaan, vaan niiden vähenemisen korvaus esitetään rahoitettavaksi valtion varoista.

Nurmijärven kunnan lausunto

Nurmijärven kunta katsoo, että kuntarakennelakia ei tule uudistaa siten, että se vähentää kuntien peruspalvelujen valtionosuuksia, vaan kaikki kuntaliitoksiin liittyvät rahoitukset pitää tulla kokonaan valtiolta kuntarakennelain 44 §:n mukaisesti. Mikäli tämä ei ole mahdollista, ehdotetuista kuntarakennelain muutoksista tulee luopua.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Esite

Kunnanhallitus päättää antaa perusteluosan mukaisen lausunnon valtiovarainministeriölle toimitettavaksi.

Lisäksi kunnanhallitus päättää tarkastaa ja hyväksyä pöytäkirjan tämän asian osalta jo kokouksessa.

Valmistelija

Sari Forsström, kunnanlakimies, puh. 040 317 2015

Päätös

Esite hyväksyttiin.

Pöytäkirja tarkastettiin tämän pykälän osalta kokouksessa.

Jakelu

Valtiovarainministeriö